

Výběr z nově vyšlých titulů

Hana Březinová¹

Tomáš Melichárek. 2011. *Islám v Brně*. Brno: Lukáš Lhořan, 130 s., ISBN: 9788090493209.

Anotace: Předkládaná publikace mapuje vývoj brněnské muslimské obce a její integraci do českého kulturního prostředí. Přináší komplexní zpracování působení obce po roce 1990, jehož součástí je analýza jejího obrazu ve všech relevantních médiích a rovněž postoje samotných obyvatel města Brna. Úvodem je popsán vývoj islámu v Evropě a na našem území, právní statut muslimské náboženské obce a text se zaměřuje také na problematiku výstavby mešit na území České republiky, se zřetelem na mešitu brněnskou. Jádro práce pak tvoří jednak analýza mediálního obrazu brněnské muslimské obce a muslimů žijících na území města Brna, a jednak prezentace výsledků kvantitativního výzkumu veřejného mínění, který autor realizoval v roce 2009 mezi nemuslimskými obyvateli města Brna s cílem zjistit, jak Brňané vnímají muslimskou minoritu a do jaké míry jsou přitom ovlivněni svými náboženskými představami a kulturními stereotypy. Součástí textu je také doslov, v němž autor rozebírá hlavní události, k nimž ve vztahu k muslimské obci v Brně i na území celé ČR došlo od doby realizace výzkumu do současnosti.

Jana Valtrová. 2011. *Středověká setkání s „jinými“: Modloslužebníci, židé, saraceni a heretici v misionářských zprávách o Asii*. Praha: Argo, 212 s., ISBN: 978-80-257-0399-1.

Anotace: Autorka ve své knize analyzuje zprávy středověkých cestopisů, jejichž autory jsou významní evropští misionáři (Jan Plano z Carpini, Vilém Rubruk, Odorik z Pordenone, Jan Marignola, Jordanus Katalánský), kteří působili v různých oblastech Asie v období mezi polovinou 13. a polovinou 14. století. Práce je věnována především procesu poznávání a utváření reprezentací „jiných“ – východních křesťanů, muslimů, židů i příslušníků tradičních asijských náboženství v misionářských zprávách s ohledem na prostředky a průběh misijní činnosti.

Jiřina Šedinová (Ed.). 2011. *Dialog myšlenkových proudů středověkého judaismu*. Praha: Academia, 584 s., ISBN: 978-80-200-1910-3.

Anotace: Kolektivní studie se zabývá dějinami a myšlením Židů ve středověku a raném novověku. Zdánlivě protichůdné pojmy uvedené v podtitulu – „izolace“ a zároveň „integrace“ – vystihují v kostce základní situaci Židů rozptýlených v diaspoře. Autoři přitom vycházejí z přesvědčení, že „dějiny Židů v diaspoře vyžadují studium ne izolované, nýbrž nedílně související s obecnou historií“ (jak píše Jiřina Šedinová v úvodu). Jednotlivé kapitoly podávají výklad o právním

¹ Texty anotací jsou převzaty od nakladatelů. Redakčně zkráceno.

postavení Židů pod vládou křesťanství a islámu, sledují hlavní proudy aškenázského myšlení ve vrcholném středověku a v období tzv. „pražské židovské renesance“, věnují se orientálnímu světu sefardských Židů před jejich vyhnáním z Iberského poloostrova a po něm. Cílem autorů, představitelů nastupující generace českých judaistů spjatých s Filozofickou fakultou UK, bylo vytvořit barvitý obraz dějin židovské společnosti a jejího střetávání s většinovou kulturou, přínosný pro odbornou veřejnost a zároveň přístupný i širšímu okruhu čtenářů.

Jakub Havlíček. 2011. *Cesty božstev: Otázky interpretace náboženství a nacionalismu v moderním Japonsku*. Brno: Masarykova univerzita, 224 s., ISBN: 978-80-210-5563-6.

Anotace: Autor se ve své knize věnuje zajímavému tématu z oblasti interpretace náboženství a nacionalismu v realitě moderního Japonska. Čtenáři nabízí kompaktní analýzu, ve které snoubí historický, religionistický a politologický horizont. Název publikace Jakuba Havlíčka naznačuje, že hlavní náplní práce je analýza a výklad úlohy náboženství a nacionalismu v moderním Japonsku, avšak samotná kniha přesahuje svým zpracováním dílčí tematiku z oblasti japanistiky. Text je rozdělen na tři části, přičemž první se zabývá obecnou problematikou religionistického bádání, např. postavením religionistiky v systému věd, pravidly religionistického výzkumu, vymezením pojmu náboženství, aj. Tato obsáhlá první část svědčí o autorově velmi dobré orientaci v dané problematice, včetně nejnovějšího poznání, které pouze nepřejímá, ale přistupuje k němu kriticky. Jako taková slouží nejen jako úvod do stěžejní části práce, ale může velmi dobře posloužit taktéž jako úvod do religionistiky obecně. V druhé části, zabývající se konceptem a různými interpretacemi „šintó“, a třetí, věnující se stále aktuální problematice případu Jasukuni, který již řadu let vyvolává rozporuplné pocity nejen v Japonsku, autor prezentuje nové pohledy na řadu zakořeněných a stereotypně vnímaných skutečností. V závěru navrhuje autor alternativní interpretační rámec použitelný při analýze jevů spojených s japonskou religiozitou, kterým se může stát prostorové hledisko „zde-tam-kdekoli“ formulované Jonathanem Z. Smithem.

Martin C. Putna. 2010. *Obrazy z kulturních dějin americké religiozity*. Praha: Vyšehrad, 336 s., ISBN: 978-80-7429-007-7.

Anotace: Podoby náboženství v americké společnosti mohou fascinovat svou mnohostí až nepřehledností. Autor, dlouhodobě se zabývající vztahem kultury a náboženství, nabízí přehledný klíč: probírá hlavní americké církve a duchovní proudy, jak se postupně objevovaly v amerických dějinách a jak se promítaly do společenského života i do umělecké tvorby, zvláště do literatury a filmu. Jednotlivé „obrazy“ tak poskytují charakteristiku puritánů, kvakerů, evangelikálů či mormonů, mapují vývoj katolicismu, judaismu či buddhismu na americké půdě, zkoumají formy religiozity amerických černochů či podoby novopohanství, ale všímají si rovněž náboženského rozměru zednářství, transcendentalismu či tvorby beatnické generace. Publikace je doplněna bohatým fotografickým materiálem, který autor získal během ročního pobytu v USA.

Úsvit zenu. Rané zenové texty z Tun-chuang. Praha: Půdorys, 128 s., ISBN 978-80-86018-33-1.

Anotace: Tato kniha obsahuje tři dlouho ztracené texty z první poloviny 8. století, které se řadí mezi nejranější zenové spisy: Záznamy o učitelích a žácích Lanky obsahují kompletní souhrn životopisů zenových patriarchů. Bódhidharmovo pojednání o nazírání mysli představuje různé druhy cvičení, které vykonává bódhisattva na své stezce kultivace mysli. Je sepsáno formou rozhovoru mezi prvním zenovým patriarchou Bódhidharmou a jeho žákem Chuej-kchem. Pojednání o ryzím náhlém osvícení předkládá řadu otázek a odpovědí, jež osvětlují pravou přirozenost „náhlého osvícení“. Tyto texty žily dlouhou dobu v zapomnění i v samotné Číně a znovu byly objeveny až ve 20. století mezi dokumenty z doby Tchangu v Tun-chuang.

Oldřich Král. 2011. Čínský, japonský a korejský buddhismus: Základní texty východních náboženství 3. Praha: Argo, 360 s., ISBN: 978-80-257-0215.

Anotace: Třetí svazek obsahuje vedle základní části buddhismu čínského i texty buddhismu japonského a korejského, které představují významné aspekty dálněvýchodní filosofické a náboženské kultury a její literární prezentace: Lankavatara sůtra, Lotosová sůtra, Diamantová sůtra, Sůtra srdce, Tribunová sůtra, Kázání Mistra Yixuana, Traktát o důvěře v srdce, Tribunová sůtra Šestáho patriarchy; kóanové sbírky Brána bez dveří, Linjiovy a Dongshanovy dialogy; Cesty na Západ (Xuanzang a Wu Cheng'en); Dógen; čínské, japonské a korejské buddhistické hagiografie a legendy.

Oerter Wolf B. (Ed.) 2011. Rukopisy z Nag Hammádí 3. Praha: Vyšehrad, 232s., ISBN: 978-80-7429-142-5.

Anotace: Jak už se čtenáři mohli dozvědět z předešlých svazků „Rukopisů z Nag Hammádí“, byly v prosinci 1945 v blízkosti vesnice Nag Hammádí v horním Egyptě objeveny papyrové kodexy obsahující (jak dnes víme) 52 koptsky psaných spisů. Třetí svazek řady přináší v českém komentovaném překladu další tři z nich: Požehnaný Eugností, Moudrost Ježíše Krista a Zjevení Adamovo.

První dva traktáty popisují za pomoci židovských a platónských představ nebeský svět a přinášejí čtenáři poučení o nejvyšším transcendentním Bohu a jeho emanacích – Požehnaný Eugností v podobě filosofického pojednání ve formě dopisu, Moudrost Ježíše Krista pak v raně křesťanských textech oblíbenou formou dialogu mezi Ježíšem a jeho učedníky. Spis nazvaný Zjevení Adamovo obsahuje zjevení, které obdržel Adam před svou smrtí od tří nebeských bytostí a jež předává svému synu Sétovi.